

Biblioteca ASTRA,
Corpul B

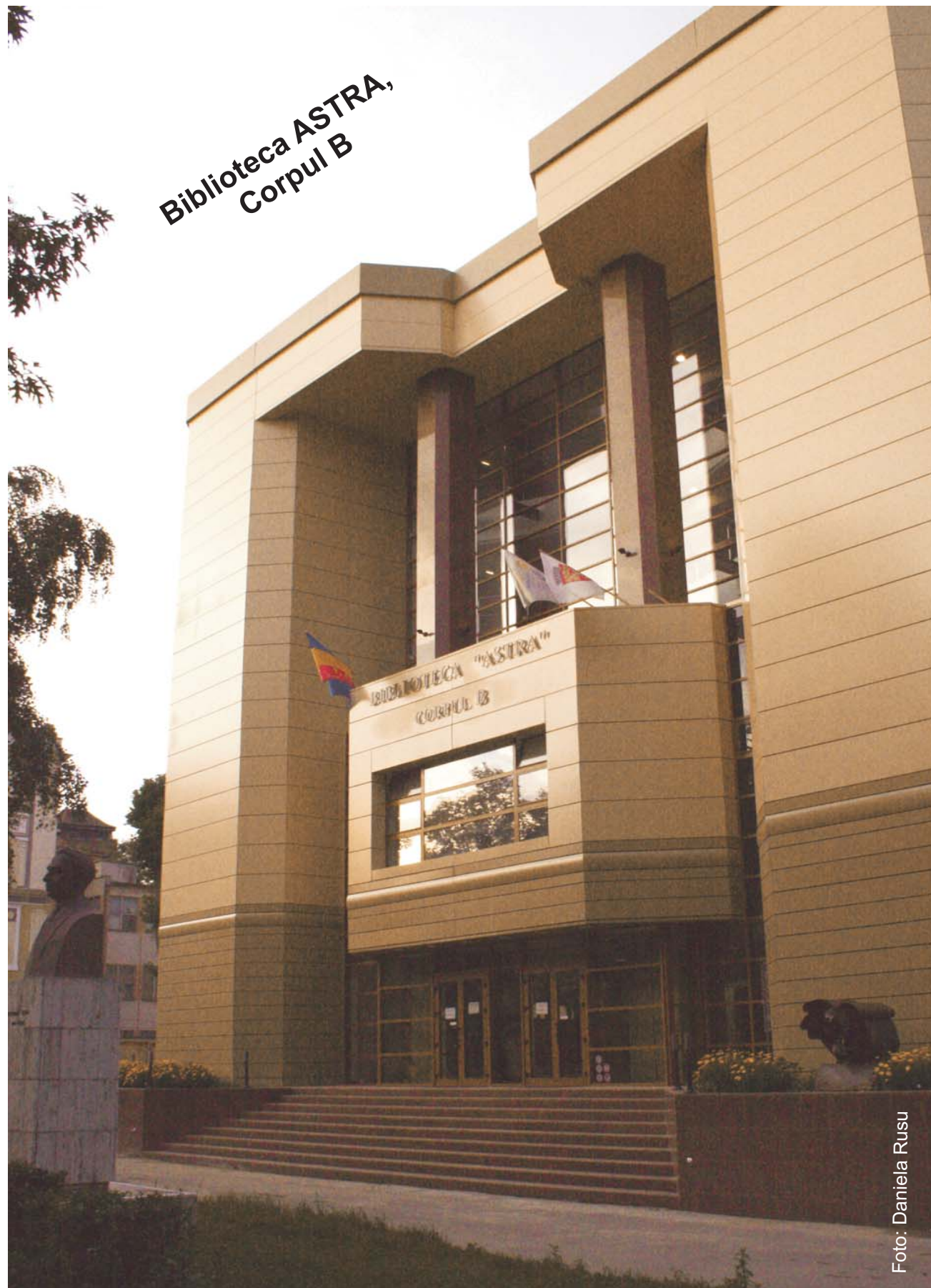
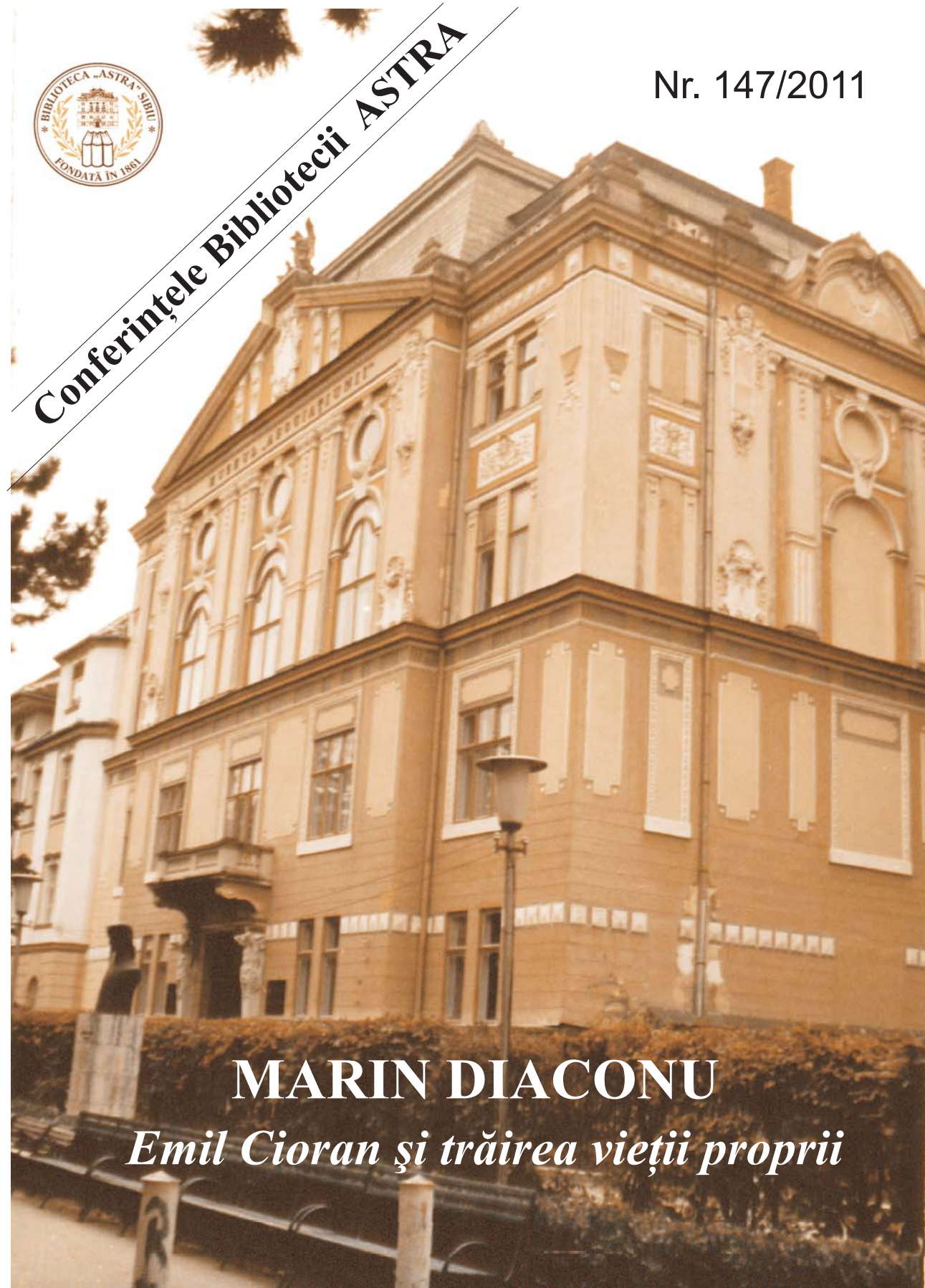

Foto: Daniela Rusu

Conferințele Bibliotecii ASTRA

Nr. 147/2011

MARIN DIACONU
Emil Cioran și trăirea vieții proprii

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

Conferințele Bibliotecii ASTRA:

Marin Diaconu: *Emil Cioran și trăirea vieții proprii*

Coordonatorul colecției: Onuc **Nemeș-Vintilă**
Grafică copertă: Daniela **Rusu**
Editor: Daniela **Rusu**

Lucrare realizată de: Schuller Gabriela, Marin Victoria
la Tipografia Bibliotecii ASTRA

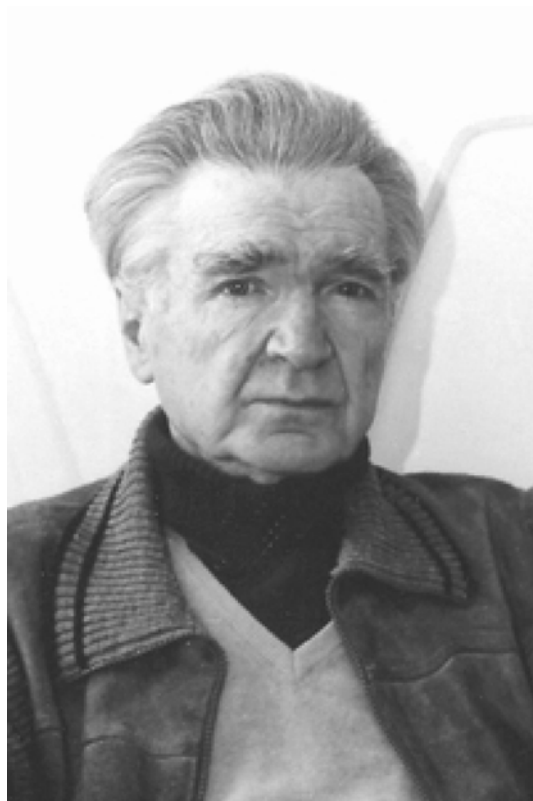
Tiraj: 15 exemplare

*Versiunea în format electronic a conferinței se află la Biblioteca ASTRA,
Compartimentul Colecții Speciale*

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU
Str. George Barițiu, nr. 5/7
550178 Sibiu/România

Tel: +40 269 210551
Fax: +40 269 215775
Internet: www.bjastrasibiu.ro
E-mail: bjastrasibiu@yahoo.com

ISSN: **1843 - 4754**

Emil Cioran
(1911-1995)

Date bio-bibliografice

Născut: 17 decembrie 1937; comuna Daneți, jud. Dolj.

Părinții, frate, soră: țărani în sat.

Școală primară: în sat.

Absolvent al Liceului „Frații Buzești” din Craiova (1955).

Învățător suplinitor într-un sat.

Facultatea de Filosofie din București: 1960-1965.

Preparator, asistent, lector, conferențiar – Institutul Politehnic București (1965–2008); cercetător – Institutul de Teorie Socială (de Politologie) al Academiei Române (1998–2009).

Doctor în filosofie (1980), cu teza *Conceptul de ideal în filosofia românească interbelică* (Facultatea de Filosofie București; conducător științific: Dumitru Ghișe).

Preocupări de filosofie generală, sociologie, istorie a filosofiei românești.

Autor sau coautor al câtorva cărți: *Filosofie. Tematică, bibliografie, crestomație* (coautor; 1976); *Filosofie. Crestomație și bibliografie* (coautor; Ed. Academiei R. S. R., 1989, 950 p.); *Conceptul de ideal în filosofia românească interbelică* (1998); *Școala sociologică a lui Dimitrie Gusti, Documentar sociologic*, vol. I (2000); *Dicționar de termeni filosofici ai lui Lucian Blaga* (coautor; 2000); *C. Rădulescu-*

Motru. Biobibliografie (2000); *Mircea Vulcănescu. Profil spiritual* (2001); *Istoria limbajului filosofic românesc* (2002); *Dicționar de termeni filosofici ai lui Constantin Noica* (coautor; 2004); „*Viața Românească*”. *Documentar. 1906–2006* (2006).

Colaborări la câteva (vreo 20) volume colective, cu studii ș. a.

Colaborări la: „Forum”, „Viața Românească”, „Jurnalul literar”, „Argeș”, „Universul cărții”, „Revista de filosofie”, „Sociologie românească”, „Caiete critice”, Radio București ș. a.

Ediții îngrijite (vreo 80; singur sau în colaborare): Mircea Vulcănescu, Constantin Noica, Nae Ionescu (câteva cursuri și *Opere*, 5 vol.), Emil Cioran, C. Rădulescu-Motru, Ion Petrovici, D. Gusti, Ion Zamfirescu, D. C. Amzăr, Paul Costin-Deleanu, Grigore Popa, Sorin Pavel, Mihail Fărcășanu, Alexandru Bogdan, Marya Kasterska, Ion Ianoși (vol. omagial), Henri Wald (vol. omagial), *Pro și contra Emil Cioran*, *Modelul cultural Noica* ș. a.

Din această serie au apărut conferințele:

Octavian Paler	<i>Autoportret într-o oglindă spartă .....</i>	1	
Constantin Noica	<i>Eminescu – omul deplin al culturii românești .....</i>	2	
Horia Bernea	<i>Evocat de: Andrei Pleșu, Sabin Adrian Luca, Ion Onuc Nemeș .....</i>	3	
Rodica Braga	<i>Anul 2000. Simple exerciții de sinceritate .....</i>	4	
Mircea Braga	<i>Întoarcerea ex- librisului .....</i>	5	
Ion Agârbiceanu	<i>Către un nou ideal – 1931 – .....</i>	6	
Ion Agârbiceanu	<i>Necesitatea din care a răsărit <<ASTRA>> .....</i>	7	
Inaugurarea Bibliotecii ASTRA,			
Corpul B, 1 ianuarie 2007			8
Pr. acad.	<i>– Mitropolitul Andrei Șaguna – 200 de ani de la naștere .....</i>		
Mircea Păcurariu		9	
Ioan Lupaș	<i>Viața și activitatea lui Gheorghe Barițiu .....</i>	10	
Victor V. Grecu	<i>Dreptul limbii .....</i>	11	
Antonie Plămădeală	<i>A plecat și Constantin Noica .....</i>	12	
Giovanni Ruggeri	<i>Muzeul de Icoane pe Sticlă din Sibiel .....</i>	13	
Dorli Blaga	<i>În ciuda vremurilor de atunci, viața lui Blaga la Sibiu a fost frumoasă și luminoasă .....</i>		

		14
Octavian Goga	<i>La groapa lui Șaguna .....</i>	15
George Banu	<i>Actorul european .....</i>	16
Rita Amedick	<i>Podoabe pentru o sfântă a săracilor .....</i>	17
Basarab Nicolescu	<i>Întrebări esențiale despre univers .....</i>	18
Vasile Goldiș	<i>La mutarea bustului lui G. Barițiu în fața Muzeului Asociațiunii .....</i>	19
Eugen Simion	<i>Constantin Noica – arhitectura ființei .....</i>	20
Jan Urban Jarnik	<i>Un prieten sincer al poporului nostru .....</i>	21
Al. Dima	<i>George Coșbuc în Sibiu .....</i>	22
Octavian Goga	<i>Țăranul în literatura noastră poetică .....</i>	23
Răzvan Codrescu	<i>Doctorul Nicolae C. Paulescu sau Știința lui Scio Deum esse .....</i>	24
Victor V. Grecu	<i>Identitate. Unitate. Integrare – în spectrul globalizării .....</i>	25
Remus Rizescu	<i>Compozitorul slovac Jan Levoslav Bella și Sibiul</i>	26
Teodor Ardelean	<i>Limba înainte de toate și în toate .....</i>	27

Andrei Șaguna	<i>Românii s-au zbatut mai mult pentru limbă decât pentru viață</i>	28
Andrei Bârseanu	<i>Asociațiunea nu va face literatură și știință, ci numai va sprijini literatura și știința</i>	29
Iuliu Moldovan	<i>Problema Munților Apuseni</i>	30
Ion Duma	<i>Eminescu și românii din Ungaria</i>	31
Vasile Ladislau Pop	<i>„Luptele politice nu numai că ne-au răpit timpul, dar au înstrăinat frați de către frați”</i>	32
Vasile Ladislau Pop	<i>“Numai lumina, numai cultura ne poate mântui: cultura și lumina trebuie să ne dea putere în brațe, ca să ne știm apăra viața, și minte și înțelepciune spre a ne ști conserva și înmulți cele trebuincioase întru susținerea vieții”</i>	33
Vasile Ladislau Pop	<i>«(...)În loc de a trage unii într-o parte, alții în alta, în loc de a lucra unii spre stricarea și slăbirea altora ca să ne ridicam persoanele noastre (...)»</i>	34

Sebastian Stanca	<i>Pastelele lui Alecsandri</i>	35
Andrei Bârseanu	<i>„Oamenii mari se cunosc după seriozitatea cu care tratează chiar și lucrurile mici”</i>	36
Andrei Șaguna	<i>„Suntem fiii unei patrii umane, culte și constituționale”</i>	37
George Barițiu, Iacob Bologa	<i>“Nici unu poporu care nu cultiva artile si industri'a, nu are dreptu a se numerá între poporale civilisate”</i>	38
Acad. Radu P. Voinea	<i>Asociațiunea a avut un rol important în realizarea unității spirituale și naționale a tuturor românilor</i>	39
Vasile Ladislau Pop	<i>„Asociațiunea nutrește și conservă spiritul național, cultivă și conservă limba și prin aceasta existența națională”</i>	40
Iacob Bologa, dr. D. P. Barcianu	<i>Înființarea unei școli române de fete în Sibiu</i>	41
Iacob Bologa	<i>Numai dezvoltarea facultăților spirituale, numai luminarea minții, numai cultura cea adevărată, norocesc, fericesc pe om, va noroci și va ferici pe poporul român</i>	

		42
Iacob Bologa,	<i>Asociațiunea pentru înaintarea în cultură a</i>	
dr. D. P. Barcianu	<i>femeii române .....</i>	43
Iacob Bologa	<i>Poporul român singur prin cultură poate să se</i>	
	<i>înalțe la acea vază și demnitate care l-ar putea</i>	
	<i>mântui de nenumăratele rele ce-l apasă .....</i>	44
Iacob Bologa	<i>Asociațiunea este de nespus folos nu numai</i>	
	<i>pentru români ci și pentru popoarele</i>	
	<i>conlocuitoare .....</i>	45
George Barițiu	<i>Raport general asupra stării Asociațiunii, 1889 ...</i>	46
Antonie Plămădeală	<i>Darul Asociațiunii către poporul român .....</i>	47
Ioan Mariș	<i>Lucian Blaga și Cercul Literar de la Sibiu .....</i>	48
Ioan Mariș	<i>Lucian Blaga și Cercul Literar de la Sibiu .....</i>	49
Elena Macavei	<i>Rolul Asociațiunii ASTRA în emanciparea femeii</i>	
	<i>și educația copiilor .....</i>	50
Ioan Mariș	<i>Lucian Blaga și Emil Cioran (între afinitățile</i>	
	<i>afective și refuzurile selective) .....</i>	51
Ștefan Pascu	<i>Rolul național-cultural al ASTREI .....</i>	52

Andrei Șaguna	<i>Munca este onoarea și reputația cea mai mare a omului .....</i>	53
Timotei Cipariu	<i>Școlile elementare sunt fundamentul culturii naționale și a literaturii naționale .....</i>	54
Timotei Cipariu	<i>Două gimnazii pentru înaintarea culturii naționale la Năsăud și Blaj .....</i>	55
Timotei Cipariu	<i>Cauzele naționale, prin bărbați energici, capabili de orice sacrificiu .....</i>	56
Cristofor I. Simionescu	<i>Astra și Țările Române .....</i>	57
Mihai Sofronie	<i>Vasile Stroescu, un filantrop aproape uitat .....</i>	58
Matei Pamfil	<i>Andrei Bârseanu și Asociațiunea .....</i>	59
Matei Pamfil	<i>Mitropolitul Andrei Șaguna și Asociațiunea .....</i>	60
Elena Macavei	<i>Călătorie în China .....</i>	61
Elena Macavei	<i>Glume, anecdote în publicațiile ASTREI .....</i>	62
Caius Iacob	<i>Matematica românească de la Gheorghe Lazăr la Traian Lalescu .....</i>	63

Nicolae	<i>Schiță de portret - Atanasie Marian Marienescu –</i>	
Nicoară-Horia	.....	64
Tatiana Benchea	<i>Creativitatea, izvor de energie</i>	65
Sergiu Găbureac	<i>Crizele și biblioteca publică</i>	66
Mihai Racovițan	<i>Sibiul în anul evenimentelor decisive – 1918</i>	67
Mihai Racovițan	<i>Rosturile Sibiului în revoluția română din Transilvania de la 1848-1849</i>	68
Antonie Plămădeală	<i>ASTRA – Ctitorii și ctitoriile ei</i>	69
Vasile Avram	<i>Sensuri bipolare în poezia lui Blaga</i>	70
Vasile Avram	<i>Ritual pentru Noica</i>	71
Vasile Avram	<i>Codul Eminescu</i>	72
Vasile Avram	<i>Modelul Cioran</i>	73
George Barițiu	<i>Unul din scopurile principale ale școlilor de fete este să împușineze urmările triste ale blestemului care se numește lux, vanitate omenească, dacă nu le poate paraliza cu totul</i>	74
George Barițiu	<i>Meritul Asociațiunii constă în admirabila sa influență morală care o pătrunde în toate fibrele poporului nostru</i>	75

Diana Câmpan	<i>Constantin Noica – restituiri .....</i>	76
Diana Câmpan	<i>Aventura adevărului fără de sfârșit în cultură; Cultura – o utopie asumată .....</i>	77
Alexandru Dobre	<i>Asociațiunea Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român și Societatea Academică Română .....</i>	78
Valer Hossu	<i>Episcopul Dr. Iuliu Hossu – Trăirea în jurământul pentru sionul românesc .....</i>	79
Cornel Lungu	<i>Momente ale participării Sibiului la Revoluția din 1848-1849 în Transilvania. Locul și rolul Comitetului Națiunii Române .....</i>	80
Cornel Lungu	<i>Din legăturile “ASTREI” cu societăți academice și culturale române și străine 1861-1914 .....</i>	81
Cornel Lungu	<i>Pașii poetului în cetate .....</i>	82
Ovidiu Hurduzeu	<i>Capitalismul cu conștiință și economia participativă .....</i>	83
Ion Bianu	<i>August Treboniu Laurian .....</i>	84

Ilie Moise	<i>Ilie Dăianu și spiritul Blajului .....</i>	85
Cornel Lungu	<i>Petiția Episcopiei Române Ortodoxe din Statele Unite ale Americii de Nord către președintele Woodrow Wilson .....</i>	86
Alexiu Tatu	<i>Mihai Viteazul în documentele Serviciului Județean Sibiu al Arhivelor Naționale .....</i>	87
Bianca Karda	<i>Odiseea plecării unor români ardeleni din județul Sibiu în America (1900-1914) reflectată în presa transilvăneană a vremii .....</i>	88
Eugenia Crișan	<i>Generalul francez Berthelot și România .....</i>	89
George Barițiu	<i>Adunarea generală a XXX-a a Asociațiunii Transilvane .....</i>	90
Constantin Cubleșan	<i>Mihai Eminescu – Ciclul schillerian .....</i>	91
Constantin Cubleșan	<i>Ion Pop Reteganul – Folclorist și publicist .....</i>	92
Constantin Cubleșan	<i>Ioan Slavici – portret în oglinda timpului .....</i>	93
Mircea Braga	<i>Însemnări despre multiculturalitate .....</i>	94
Marius Laurian	<i>August Treboniu Laurian .....</i>	95
Keresztes Coloman Stefan,	<i>Genii ale matematicii la Sibiu: Farkas Bolyai și János Bolyai.....</i>	96

**Eugenia Simona
Keresztes**

**Alexandru Sterca-
Șuluțiu**

*Nu este sub sóre natiune, care cu mai mare
ardóre a animei sê-sí iubésca patrià sî vetr'a
strabuniloru sei, cá Romànu* .....

97

Ioan Lupaș

Înfînțarea „Asociațiunii“ și conducătorii ei .....

98

Iosif Sterca Șuluțiu

*Discursul ținut la inaugurarea Muzeului istoric și
etnografic și la deschiderea Expoziției, în 19 August
st. N. 1905* .....

99

**Ion Onuc Nemeș-
Vintilă**

*Bibliotecile publice din Olanda și misiunea lor: „Să
facem o comunitate mai bună”* .....

100

Virgiliu Florea

*Anton Pann în reeditarea-model lui M. Gaster
(1936)* .....

101

Horst Ernst Klusch

Pe urmele strămoșilor habani .....

102

Ion Agârbiceanu

*Raportul Secretariatului general al Secțiunilor
literare-științifice ale „Astrii” dela 6 Iunie 1932
– 27 Mai 1933* .....

103

Liliana Popa

Oameni și cărți în Sibiul de altădată .....

104

Vasile Crișan	<i>Protecția patrimoniului cultural sibian. Istorie și actualitate .....</i>	105
George Barițiu	<i>Din istoria Asociațiunii (1861-1888) .....</i>	106
George Barițiu	<i>Raportul Asociațiunii după 31 ani .....</i>	107
Werner Schaal	<i>Noua Bibliotecă Universitară a Universității „Lucian Blaga” – Die neue Universitätsbibliothek der Lucian-Blaga-Universität .....</i>	108
Ilarion Pușcariu	<i>Cuvântulă Presidială la deschiderea adunării generale a Asociațiunei transilvane, ținute la 10/22 și 11/23 Octobrie a. c. în Năseudă .....</i>	109
Marin Diaconu	<i>Emil Cioran și Constantin Noica .....</i>	110
Marin Diaconu	<i>Emil Cioran și Nicolae Tatu .....</i>	111
Vasile Grajdian	<i>Preotul muzician Gheorghe Șoima .....</i>	112
Matei Pamfil	<i>Gustav Weigand și Asociațiunea .....</i>	113
Paul Brusanowski	<i>Mitropolitul Andrei Șaguna – o viață de sfințenie.....</i>	114
Paul Brusanowski	<i>Concepția canonică a mitropolitului Andrei Șaguna privind organizarea Ortodoxiei ecumenice și a poziției Mitropoliei românești din Transilvania și Ungaria .....</i>	

		115
Liliana Moldovan	<i>Deschideri antropologice în opera lui</i>	
	<i>Emil Cioran</i>	116
Alexiu Tatu	<i>Arhivele Statului din Cluj în refugiu la Sibiu.</i>	
	<i>Documente de arhivă</i>	117
Mariana S.Țăranu	<i>Degradarea sistemului de învățământ, mass-media și persecuțiile religioase din Moldova de la est de Prut în timpul primei ocupații sovietice (1940-1941)</i>	
		118
Rodica Braga	<i>Despre condiția femeii –scriitor</i>	119
C. George Săndulescu	<i>Atitudinea Noica</i>	120
***	<i>Școala civilă de fete cu internat</i>	121
Elena Macavei	<i>Însemnări de călătorie în Scandinavia</i>	122
Corina Turcu	<i>Stil și gândire la Augustin Buzura</i>	123
Nicolae Balotă	<i>Cercul câinilor muzicanți</i>	124
Ion Taloș	<i>Franz Obert - cel mai de seamă etnolog</i> <i>ardelean din deceniul al șaselea al</i> <i>secolului al XIX-lea</i>	125

Mircea Braga	<i>Mărirea și decăderea reportajului literar .....</i>	126
Mihai Augustin Racovițan	<i>Despre starea românilor din Ungaria dualistă la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea .....</i>	127
Onuc Nemeș-Vintilă	<i>Pantheon național sau Istoria este morala care instruează prin exemple .....</i>	128
Constantin Chiriac	<i>Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu .....</i>	129
Iuliu Adrian Paul	<i>Enigma tăblițelor de la Tărtăria .....</i>	130
Emanuel Pavel Tăvală	<i>Enciclopedia ortodoxiei românești .....</i>	131
Ioan Seni	<i>Pagini din istoricul Despărțământului Astra Năsăud .....</i>	132
Silvia Pop	<i>Despărțământul Blaj al ASTREI (1870-2011) .....</i>	133
Doina Udrescu	<i>Rolul ASTREI în formarea unui patrimoniu artistic național .....</i>	134
Policarp Chițulescu	<i>Noi manuscrise - posibile autografe - aparținând monahului Gavriil Uric de la Neamț .....</i>	135

Lazăr Lădariu; Mariana Cristescu	<i>Dr. Eugen Nicoară – un Mecena al românilor mureșeni .....</i>	136
Mariana Cristescu; Lazăr Lădariu	<i>Despărțămintele Sighișoara, Târgu-Mureș și Târnăveni ale ASTREI .....</i>	137
Bogdan Andriescu	<i>Viața privată în Transilvania secolelor XVI-XVII .....</i>	138
Anca Andreescu	<i>Între jurnalistică și literatură .....</i>	139
Elena Tîrziman	<i>Patrimoniul documentar reflectat în colecțiile speciale ale Bibliotecii Naționale a României.....</i>	140
Rodica Braga	<i>O unică și incredibilă experiență cu Mircea Ivănescu: Commentarius perpetuus .....</i>	141
Mircea Braga	<i>Proiecția nietzscheeană a Europei Unite .....</i>	142
Alex Ștefănescu	<i>Profesia de critic literar .....</i>	143
Letiția Constantin	<i>Eminescu muzical-partituri aflate în Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Naționale a României .....</i>	144
Brad Coriolan	<i>Comemorarea eroilor și martirilor români în exil .....</i>	145

Ovidiu Hurduzeu	<i>Distributismul românesc, între Ion Mihalache și societatea de mâine .....</i>	146
Marin Diaconu	<i>Emil Cioran și trăirea vieții proprii .....</i>	147

Marin DIACONU

Emil Cioran și trăirea vieții proprii *

Dacă Noica a teoretizat, încă de la debutul editorial din 1934, și a practicat toată viața *excesul în puțin*, Emil Cioran a *trăit* excesul în puțin fără tentația teoretizării, și nici măcar a meditării. El a conștientizat, încă din prima tinerețe, că „filosofii n-au biografie, ca și ideile. Nu există viață în acei ce viețuiesc *pentru* idei”. Iar Cioran a trăit doar pentru idei.

În genere, marii creatori și-au trăit viața în operă. Elementele biografice țin de imediatul condiției umane și de creșterea ei cronologică și creatoare. În acest imediat, Cioran trece prin și peste propria-i biografie, pentru a se înălța în operă și prin ea să curgă deodată cu temporalitatea istorică.

Emil Cioran s-a născut în 8 aprilie 1911 și a trăit miracolul copilăriei în satul natal Rășinari, din apropierea Sibiului și a muntelui.

Atmosfera din familia preotului și a preotesei, din joaca de pe uliță și urcușul pe Coasta Boacii îl vor obseda, tot mai accentuat, odată cu înaintarea în vârstă și în bătrânețe.

Între toamna lui 1917 și vara lui 1921, el este elev silitor al școlii, din sat; urmează studiile gimnaziale și liceale la Liceul „Gheorghe Lazăr” din Sibiu, între 1921-1928. Mai apoi este student al Facultății de Filosofie și Litere din București, specializându-se în filosofie. Tânărul rămâne, pentru mulți ani, adolescent, îndrăgostit de carte. Și după absolvirea facultății, viețuiește prin cămine studențești. Doar pentru un an școlar este profesor de filosofie la

---

*Conferință susținută în data de 7 iunie 2011, la Rășinari

8..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

Liceul „Andrei Șaguna” din orașul de sub Tîmpa și își trece examenul de capacitate, fapt care îi permite să aibă o catedră rezervată la Sibiu și în anii războiului mondial.

Mulți ani trăiește din burse de specializare, oferite cu generozitate de Fundația Humboldt (pentru Germania, 1933-1935) sau de Institutul Francez de Înalte Studii de la București (pentru Franța, din 1937, pentru un deceniu).

Emil Cioran debutează publicistic în februarie 1931, în cotidianul „Mișcarea”. Devine un bun și harnic colaborator la: „Gândirea”, „Floarea de foc”, „Calendarul”, „Vremea” ș. a.

O bună parte din publicistică și-a adunat-o în cărți. Debutează editorial în 1934, cu *Pe culmile disperării*, al cărei manuscris fusese premiat, împreună cu *Mathesis sau bucuriile simple* al lui Noica și cu *Nu* al lui Eugen Ionescu, de Comitetul pentru publicarea tinerilor scriitori needitați. Urmează cărțile: *Cartea amăgirilor* (1936), *Schimbarea la față a României* (1936), *Lacrimi și sfinți* (1937), *Amurgul gândurilor* (1940).

Problematika meditării lui Cioran din anii '30 este una de filosofie lirică și alta de filosofie social-istorică. Despre *Pe culmile disperării* s-au publicat numeroase cronici, recenzii, note; cartea cea mai tensionată ideologic a fost *Schimbarea la față a României*. Dacă în unele din scrisorile publice trimise din Germania manifestă o anume simpatie pentru regimul politic al Germaniei din anii '30, față de care are și numeroase rezerve, în *Schimbarea la față...* este un gânditor profetic, cu elemente de politologie care n-au fost niciodată serios analizate, propaganda și chiar studiile făcând mult caz din anume accente antiudaice sau antidemocratic burgheze.

În anii războiului, pentru scurtă vreme, este atașat de presă în Franța. După războiul mondial, se hotărăște să se stabilească la Paris și trece la limba franceză. Mulți ani, supraviețuiește prin hoteluri sărace și din te miri ce.

Cu răbdare și perseverență, Cioran reușește să fie publicat de prestigioasa Editură Gallimard. Acum, colaborează sporadic și la importante publicații. Îi apar, în decursul a patru decenii, vreo 10 cărți: *Tratat de descompunere* (1949), *Silogismele amărăciunii* (1952), *Ispita de a exista* (1956), *Istorie și utopie* (1960), *Căderea în timp* (1964), *Demiurgul cel rău* (1969), *Despre neajunsul de a te fi născut* (1973), *Sfârtecare* (1979), *Exerciții de admirație* (1986), *Mărturisiri și anateme* (1987).

Emil Cioran refuză sistematic premii. Tentativa de a i se conferi chiar Premiul Nobel se lovește de dezinteresul Gânditorului.

În România, este demascat ca „trădător” în anii '50; pentru ca, în anii '70 și '80 să i se traducă eseuri în reviste de provincie, îndeosebi.

O încercare din anii '70 a lui George Bălan de a i se traduce în limba română o carte eșuează. Și totuși, la sfârșitul lui '88 apare, la Editura Cartea Românească, culegerea *Eseuri*, în traducerea lui Modest Morariu.

În cele patru decenii de până în 1989, corespondența – cu părinții, cu fratele, cu câțiva buni prieteni de tinerețe (Noica, Acterian, Manoliu, Bucur Țincu ș. a.), încă și cu mai tinerii George Bălan, Gabriel Liiceanu, Marin Sorescu ș. a. – se poartă relativ normal.

În anii '90, la Editura Humanitas (director: Gabriel Liiceanu) se retipăresc toate cărțile românești, traduceriile tuturor cărților scrise în limba franceză, o culegere publicistică, precum și texte inedite. Alte cărți sau inedite (îngrijite de Constantin Barbu și Ion Dur) au apărut în alte edituri.

Emil Cioran a încetat din viață la Paris, după o grea suferință, în 20 iunie 1995 și a fost înmormântat în Cimitirul Montparnasse.

În ultimii noștri 15 ani, s-au reeditat numeroase cărți, au apărut multe lucrări *despre* Gânditor, s-au oficializat multe doctorate cu tematici cioraniene,

10..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

în țară și în străinătate.

Îndeosebi în Franța, s-a făcut mult tărăboi – interesat, dar nu și interesant – despre atitudinea politică a filosofului din anii '30, atitudine regretată și amendată de Gânditor în cărți, în interviuri.

Și la Centenarul nașterii lui Cioran, ceva sau cineva – sub varii motivații ori tentații – umbrește Statuia lui.

Peste și dincolo de mizerii ideologice ori prealumești-financiare, Emil Cioran – fără a fi un gânditor reprezentativ pentru Lumea Românească – rămâne o culme filosofică, un Gânditor reprezentativ al Românilor!

La centenarul nașterii lui Emil Cioran*

Întrucât meseria mea este aceea de *cititor*, nu aceea de vorbitor, vă rog să-mi dați voie să citesc câteva reflecții, scrise cu prilejul Centenarului nașterii lui Emil Cioran.

Pentru întâlnirea de azi cu Gânditorul și cu D-voastră, ca cititor, m-am pregătit special.

Am venit cu o carte, pe care am citit-o și am păstorit-o.

Mai înainte de a aminti titlul cărții, dați-mi voie să vă spun că Doamna Genoveva Preda a venit aici atât cu recitalul, cât și cu cartea pe care v-o prezintă Dânsa.

Cartea pe care am citit-o și păstorit-o împreună cu Mihaela-Gențiana Stănișor este *Întâlniri cu Cioran*, vol. II.

Anul trecut, la cea de-a 99-a Aniversare, a apărut vol. I. Au colaborat: oameni de cultură care l-au cunoscut nemijlocit pe Cioran; autori de cărți

Marin Diaconu 11

despre Gânditor; tineri care au stat de vorbă cu opera lui, fiecare, vreme de câțiva ani, au pregătit și au susținut doctorate, în țară și în Franța. Amintesc câțiva colaboratori la carte: Aurel Cioran, Eleonora Cioran, Ion Deaconescu, Eugène Van Itterbeek, Irina Mavrodin, Ion Miloș, Al. Mirodan, Mircea Nicolau, Ion Papuc, Sorin Mihai Rădulescu, Eugen Simion, Nicolae Streza, Mariana Șora, Mihai Șora, Raoul Șorban ș. a. – cărora le mulțumesc și acum. Cartea are o prefață semnată de Eugen Simion și a apărut sub egida Fundației Naționale pentru Știință și Artă.

Aceeași Fundație găzduiește și vol. II – apărut chiar în 8 aprilie. În acest din urmă volum, semnează: Arșavir Acterian, Ștefan Baciu – fostul elev de liceu al profesorului Cioran –, Petru Comarnescu, Ilie Constantin, Simona Drăgan, Ion Dur, Gheorghită Geană, Marin Mincu, Dieter Schlesak, Anca Sîrghie, Marin Sorescu, Ion Stoica ș. a. Le mulțumesc încă și acum. Sunt reproduse: consemnarea nașterii; situația elevului în Școala Primară din Rășinari, aceea de la Liceul „Gheorghe Lazăr” din Sibiu; precum și întregul lot, în franceză, al scrisorilor către Arșavir Acterian existente în Biblioteca Academiei Române.

Pentru că Cioran este tare iubit de adolescenți – oricum, mult mai mult decât de dascălii de filosofie –, am adus un *medalion* care îl reprezintă pe Filosof.

Artistul Maximilian Fetița a plăsmuit, prin Monetăria Statului și cu girul Fundației Naționale pentru Știință și Artă (condusă de Eugen Simion) o *Medalie*.

În preajma și în cinstea Centenarului nașterii, s-a zis că „Cioran a devenit un mort inutilizabil pentru români”. Eu nu cred asta. Să ne reamintim că, la numai o lună după înmormântare, el a fost dezgropat și biciuit publicistic

12..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

și televizat; iar peste câțiva ani, și editorial. Sau, hai să ne copilărim și, la expresia citată, să dăm cu sâc: Cine zice, ăla este! Un mort în viață – care stă într-un fotoliu diplomatic și în altul președințial –, dincolo de care se află un mare Critic, cu o Operă așezată în Istoria literaturii române.

Centenarul lui Cioran se desfășoară spectaculos.

Dar, mai întâi, o anecdotă. Se zice că, atunci când a apărut *Jurnalul de la Păltiniș*, Noica ar fi povestit – întâmplător și neîntâmplător – o întâmplare pe care i-o povestise în închisoare un funambul, din singurătatea lui din viața personală și aceea de pe sârmă. Într-o zi, avea o reprezentație într-un orașel. Pe când se afla în căutarea echilibrului pe sârmă, din neatenție, îi scapă privirea în jos. Aci, cineva, cu o pălărie în mână, cerșea și aduna bani de la puținii spectatori-gură-cască. N-a aflat niciodată cine era cel dispărut în mulțimea străzii și care specula jocul lui pe sârmă.

Revenind la Cioran, vă reamintesc că, în urmă cu o lună, „înțeleapta” justiție franceză a făcut „dreptate” și a oferit, cu generozitate, Sufletul lui Cioran depus în manuscrise pariziene unei măturătoare...

Oricum, pentru mine, Cioran este un norocos. De-a lungul, de-a latul și de-a înaltul a peste șase decenii, să trăiești „pe culmile disperării” (chiar și pentru soarta României!), să fii doct în moarte și să trăiești 80 și nu știi câți de ani – este de-o evidență carteziană că ai și ceva noroc în viață. Iar în moarte, în Ziua Centenarului Nașterii, a dat lovitura cea mare, a câștigat lozul cel mare – s-a desfășurat, de unul singur, pe pagina I a câtorva cotidiane românești, îmbrâncind în alte pagini vedete dezlănțuite în aceste zile...

La o tarabă pariziană, să se vândă manuscrise ale tale, către care adulmecă rechini și Diavolul (= banul), și dintr-o poveste românească să sară între ei și peste zmei, tăindu-le capetele, un Făt-Frumos – nu-i asta o minune a Celui de Sus pentru Cel care toată viața lui s-a răfuit, filosofic, cu Acela?...

Și Fătul ăsta din poveste și din Realitatea Românească subterană este și Frumos – întâmplător, și chipeș, și prin excelență moral. A țipat Românul din el – și pentru că ministeriabilii noștri, afundați în fotolii luxoase și comode, sunt – de două decenii și mai bine – preocupați cum să se îmbogățească sfidător, cum să nu fie îmbrânciți din fotolii de alți hrăpăreți și, în timpul liber, să administreze ceea ce încă nu s-a înstrăinat.

(Aci fac o paranteză. Joi seara, am căscat și eu ochii și am ciulit urechile la televizor. (Paranteză în paranteză: știam de vânzare, căci îmi pusese la îndemână profesorul Eugen Simion textul de aproape 40 de pagini.) Am urmărit convorbirea crainicului de serviciu al T.V.R.-ului cu Gabriel Liiceanu și cu un funcționar superior și anonim al Ministerului Culturii. Pe la ora 10 seara, îmi telefonează Doamna Eleonora Cioran. (Apropo de ora 22: cei cărora le dau numărul știu că pot să-mi telefoneze – fără nici o rețineră – până la 11 noaptea; la nevoie urgentă, oricând.) Îmi telefonase și după procesul din 3 martie, când Dînsa și alții au pierdut în favoarea Măturătoarei... Acum, am vorbit vreo jumătate de oră, nu atât despre vânzarea propriu-zisă, cât despre declarațiile lui Gabriel Liiceanu și ale funcționarului. Știa, de câțiva ani, că eu îl apăr pe Liiceanu – dar asta nu o împiedică să-mi spună ce gândește despre el, și chiar să scrie, în vol. I al cărții pomenite la început.

Mi-a reamintit că s-a depus la Biblioteca Astra din Sibiu o mulțime de scrisori. Ele sunt introduse pe Internet. Eu l-am scuzat că, într-o asemenea împrejurare, este firesc să fie cam nervos... De ce? Să oprim aci relatarea despre colegul meu – mai ales că, pentru el, nu mai sunt colegul lui...

Mai important este altceva – și despre asta vreau și trebuie să depun mărturie aci. Știam din vara și din toamna trecute despre strădania grijulie pentru manuscrisele românești ale cumnatului. (Am mai vorbit cu Dînsa și

14..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

sâmbătă – în două rânduri – și mi s-a plâns, pe bună dreptate, de insistențele și chiar obrăznicia unor ziariști de a obține declarații de la o onorabilă, venerabilă, bolnavă și obosită doamnă care în curând va împlini 86 de ani...)

Revenim la convorbirea de joi seara. Mi-a reconfirmat că a avut discuții și tratative cu specialiști ai Bibliotecii Naționale a României vreme de vreo doi ani. I-a făcut o vizită specială și directoarea Tîrziman. Atunci s-au evaluat manuscrisele (care au fost vândute) la 100 000 (repet: 100 000) lei – doar că, Biblioteca Națională nu are acești bani...

În această situație, în iulie sau la începutul lui august trecut, a discutat cu Doamna Tacou – cea care, în urmă cu un alt an scosese Caietul Cioran și a angajat avocat pentru procesul din martie. Ce-a urmat, se știe...

Ajung la o vorbă a aceluiași Noica: „Oricum, e bine!”.

Cioran este și cel din manuscrise – cele românești și cele franțuzești –, ca *obiect*.

El este, în chip hotărâtor, acela din *Opera* lui, ca scrieri publicate ori ca manuscrise inedite. Însă, el n-a ajuns încă la acea culme la care a ajuns Eminescu, pentru ca un alt Iorga să spună: orice rând al lui Cioran trebuie publicat. Dar și Eminescu a ajuns la acea culme la mulți ani după ce trecuse, trupește, pe alt tărâm.

Gabriel Liiceanu i-a publicat toate cărțile. Să sperăm că Cioran va fi și *Spiritual norocos*; că i se vor edita *Operele*. Știu că la Paris se lucrează (ori s-a încheiat?) la ediția critică a *Operei* franțuzești.

Să sperăm că și pe-Acasă nu-l va ocoli norocul – un cuvânt des folosit de el în corespondență în limba română, chiar și în scrisori franțuzești. Că cineva se va îndura de el și – până la ediția de *Opere complete* – vom putea spune: iată-l pe Emil Cioran în 2000 de pagini scrise în limba română...

O ultimă chestiune – iscată din aventura de până acum a manuscriselor lui Emil Cioran.

Personal, sunt, și structural, teribil de optimist. Nu ne vom schimba mentalitatea subiectivă și instituțională, cel puțin în următoarele două-trei decenii. Nu vom învăța nimic din „experiența” Cioran. De mâine, sau de poimâine, ba chiar de azi, vom reveni la cele obișnuite ale noastre, cu multe necazuri pentru cei mulți și imense bucurii pentru câțiva, la lumea noastră cea cotidiană, cu unii care râgâie – vorba lui Marin Sorescu – și alții care chițcăie de foame, care sunt aruncați din fabrică în stradă – ca să facem un mare magazin ori un parc de distracții –, ca apoi să moară la poarta spitalului omorât, cu vedete care n-au bani, sărăcuțele, nici măcar să-și acopere goliciunea trupească (despre cea sufletească, aceea nu-i un gol, ci un hău...).

Așa că, sunt deplin încrezător că peste câțiva ani vom afla, de pe Internet, de la televiziuni de serviciu, că Manuscrisele lui Mircea Vulcănescu s-au vândut la Paris, cele ale Constantin Noica la Tokio, altele ale lui Emil Cioran – aflate în prezent în subteran –, în Honolulu – unde nu va mai fi în viață Ștefan Baciu să le răscumpere – și, uite-așa o să stăpânim tot Gogoloiul...

*

O vorbă despre bibliotecile noastre – căci mă gândesc la ele, din deformare personală, când plec de la ori când revin la cea a Academiei.

Desigur, ele sunt depozite; conservă cărți, manuscrise ș. a.

Uneori, deseori, am impresia că bibliotecarii noștri sunt niște funcționari de ghișeu; primesc cărți, dacă vii la ghișeu cu cartea, precum solicitantul cu cererea; și, tot cu cerere, îți pun cartea la îndemână, s-o citești. Le mulțumesc, cu adâncă recunoștință.

Încă n-am văzut bibliotecar *bolnav*, bolnav de *vocație* de carte; bolnav

16..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

de boala colecționarului. Fiindcă veni vorba despre Cioran – el este un exemplu. Biblioteca Academiei Române nu are nici o carte cu autograful lui; Biblioteca Națională are una; la B. C. U., a adus d-l Stoica, în '90, dar nu pe cărți scrise de el.

Revin la Biblioteca Academiei, căci prea mult o iubesc și prea multe îi datorez. Cred că n-are nici o carte cu autograf – dintre marii noștri contemporani – de la Sorescu, Ion Alexandru, Nichita Stănescu, Adrian Păunescu; și cred că nici de la Nicolae Manolescu, Nicolae Breban, ori de la: Mihai Șora, Irina Mavrodin, Eugen Simion...

Dacă doar una dintre zecile de bibliotecare de la Academie s-ar invita pe la scriitori, filosofi, universitari, publiciști, în numai zece ani ar aduna mii de cărți cu autografe – și fără nici o investiție, decât leafa acelei bibliotecare. Ar putea fi și o bogată colecționară, cu o bibliotecă personală burdușită cu autografe...

Expoziția Cioran la Biblioteca Academiei. Nu vom vedea nici o carte cu autograful lui Cioran. Dați-mi voie să mă contrazic singur și să vă spun: Ba vom vedea! Dinainte de a apărea Făt-Frumosul, din februarie, când am aflat de vânzarea de la tarabă, m-am hotărât să *ofer* Bibliotecii Academiei Române două cărți cu autografele lui Cioran: una, pentru Nicolae Tatu, care mi-a oferit-o pe când se pregătea ca biblioteca personală să plece la Blaj; a doua carte, *Singurătate și destin*, este cu autograful obținut de Gabriel Liiceanu, pe vremea când Cioran obosea tot mai mult, de la o zi la alta.

Am pregătit o carte cu autograf, pentru Cioran. Sub nu știu ce întâmplare, n-a ajuns la el. Mi-a părut rău. Dar, orice rău spre bine – zice o vorbă populară și înțelepciunea filosofică cultă. Cine știe cine ar fi fost primul urcat în mansardă și să plece cu cartea. Sau ajungea la Doamna Măturătoare... Cum cartea este, printr-o întâmplare norocoasă pentru noi, în mână la mine, o

ofer Bibliotecii Academiei Române.

Și fiindcă am alunecat pe panta asta, zic și că am patru scrisori ale lui Cioran către Nicolae Tatu – pe care sper să mă ajute mintea să le ofer aceleiași bibliotecii.

Și încă ceva. (Iertare pentru cititul lung!) În '89, am lucrat cu Gabriel Liiceanu, la el acasă, într-o zi din săptămână, la o culegere din publicistica interbelică a lui Cioran din anii '30, neadunată de Autor în cărți. Ideea a fost a lui Liiceanu. În vara lui '90, de comun acord noi doi, colegul meu i-a dus lui Cioran vreo 400 de pagini, din cele vreo 500 de pagini identificate. Deliberat nu i-a dus vreo 100 de pagini – cu o mai accentuată tentă și opțiune ideologică –, fiindcă nu ne-am propus atunci integrala publicisticii; era dreptul nostru de editori, de a selecta și a edita cât vrem și cât acceptă Autorul. Acesta a lăsat deoparte vreo 100 de pagini (din cele 400), a făcut puține modificări și așa s-a tipărit *Singurătate și destin* – un titlu care i-a plăcut lui Cioran.

Acum zic: bine că nu i-am trimis și suta reținută de noi – și care n-a fost văzută de el până s-a îmbolnăvit grav și a murit –, că cine știe cum își mai ciopârțea „năbădăile” primei tinereți...

Manuscrisul – în formă dactilo, cu corecturi ale lui Liiceanu și ale mele și cu modificări ale lui Cioran – se află încă la mine. Sper să am mintea bună și să ajungă, și el, în Biblioteca Academiei Române.

Ultima frază: Vă mulțumesc pentru răbdare și vă cer iertare c-a fost vorba și de mine, cititorul lui Cioran și al Bibliotecii Academiei...